

FIGBC 15 vuotta

Toinen puheenjohtaja Ilari Aho:

Tilaajien vihreys saa alan yritysten toiminnan vihreäksi

Suomen Green Building Councilin toinen puheenjohtaja 2011–2014 Ilari Aho ylsi myös World Green Building Councilin hallitukseen ja puheenjohtajistoon vuosiksi 2017–2023. Kestävän kehityksen mukaiseen rakentamiseen tarvitaan Ahon mukaan yhteiset globaalit tavoitteet mutta alueelliset toimintatavat sekä tilaajien ja tilojen käyttäjien aito kiinnostus tavoitteisiin.

Ilari Aho on nykyään GF Building Flow Solutionsin, entisen Uponorin, vastuullisuudesta ja sääntelystä vastaava johtaja. Ennen Uponorin palvelukseen siirtymistä vuonna 2006 Aho työskenteli Motivassa 1998–2006 ja VTT:llä 1988–1998.

Palkkatöiden rinnalla Aho on ollut mukana erittäin monissa rakentamisen energiatehokkuuteen ja ympäristöystävällisyyteen liittyvissä hankkeissa ja projekteissa. Niiden myötä toimintaympäristö ja tekijät olivat hyvin tuttuja, kun hänet valittiin keväällä 2010 aloittaneen Green Building Councilin toiseksi puheenjohtajaksi marraskuussa 2012.

RAKETissa kotimaisen luokittelun aihio

Tekesin RAKET eli Rakentamisen teknologiaohjelma vuosina 1993–1998 keskittyi rakennusten energiatehokkuuden parantamiseen ja rakentamisen teknologian kehittämiseen teknologiapäällikkö **Heikki Kotilan** johdolla. RAKET tarkoitti monia hankkeita, joissa oli mukana yrityksiä, yhteisöjä ja tutkimuslaitoksia. Ohjelmasta syntyi muiden muassa energiaa säästäviä pientalopaketteja, ikkunoita ja ilmanvaihtolaitteita.

1990-luvun puolivälissä VTT ja TKK kehittivät RAKET-ohjelmassa Suomeen mukautettua rakennusten ympäristövaikutusten luokittelua, joka pohjautui kansainvälisiin Leediin ja Breeamiin.

– Se jäi hyllyyn. Sitten oli hieman hiljaiseloa, kertoo Aho, joka silloin oli tutkijana VTT:llä.

Green Building Challenge, iiSBE, Progress

Uutta vauhtia saatiin vuonna 1996, kun kansainvälinen tutkimus- ja kehityshanke Green Building Challenge (GBC) alkoi.

– Porukka oli huomannut, että eri maissa oli erilaisia ympäristövaikutusten luokittelujärjestelmiä, joiden yhteismitallistaminen ja vertailu oli varsin vaikeaa, Ilari Aho toteaa.

GBC:n tavoitteena oli kehittää rakennusten ympäristövaikutusten arviointimenetelmille yhteinen kehikko, joka mahdollistaisi vertailun eri järjestelmien ja maiden välillä, mutta olisi samalla muokattavissa kansallisiin oloihin. Arviointiin sisältyivät energiankulutus, materiaalien ympäristövaikutukset, veden käyttö, sisäilman laatu ja jätteidenkäsittely. GBC:ssä oli mukana yli 20 maata. Suomea edustivat VTT ja TKK.

– Kanadan johdolla tutkimusväki kokosi kaikki mahdolliset arviointijärjestelmät samaan pöytään. Syntyi Green Building Challenge -konferenssisarja ja yhteinen arviointimenetelmä puhtaasti akateemiselta pohjalta, Aho kertoo. Projektin huipentumana järjestettiin Vancouverissa vuonna 1998

Green Building Challenge -konferenssi, jossa eri maiden pilottikohteita ja arviointimenetelmiä esiteltiin ja vertailtiin.

GBC:n taustavoimaksi ja sitä seuranneen Sustainable Buildings -konferenssisarjan järjestäjäksi perustettiin vuonna 2001 iSBE, International Initiative for a Sustainable Built Environment. Vuonna 1998 VTT:ltä Motivalle siirtynyt Ilari Aho toimi iSBE:n presidenttinä vuosina 2001–2005.

Suomessa alkoi vuonna 2004 Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat Rakli ry:n Progress-ohjelma, jota johti **Johanna Saarivuo**. Progress-ohjelmassa kehitettiin suomalaista PromisE-ympäristöluokitusjärjestelmää, jonka juuret ulottuivat 1990-luvun työhön VTT:ssä ja TKK:ssa sekä Green Building Challenge -projektissa tehtyyn kehittelyyn.

PromisE-järjestelmän luomisen lisäksi haluttiin muun muassa tehostaa kiinteistöjen ja rakennushankkeiden johtamista sekä lisätä rakennuttajien, suunnittelijoiden, urakoitsijoiden ja käyttäjien yhteistyötä.

Aho Uponorille ja RYM Oy:n puheenjohtajaksi

Ilari Aho siirtyi Motivalta vuonna 2006 Uponorille, jossa oli huomattu, että tuotetoimittajille oli tullut rakennushankkeiden ympäristövaikutuksiin liittyviä vaatimuksia. Ahon osaamiselle oli tarvetta, ja Uponorilla oli halua antaa hänen jatkaa vaikuttamistaan koti- ja ulkomaisilla kestävän kehityksen foorumeilla.

Ministeri **Mauri Pekkarinen** käynnisti vuonna 2008 SHOK-hankkeet eli strategisen huippuosaamisen keskittymät osana Suomen innovaatiopolitiikan uudistamista. SHOK-hankkeiden tavoitteena oli vahvistaa yritysten, yliopistojen ja tutkimuslaitosten yhteistyötä. Rahoitusta saatiin SHOK-yrityksiltä sekä Tekesiltä ja Suomen Akatemialta.

Rakennetun ympäristön SHOK oli vuonna 2009 perustettu pääomasijoitusyhtiö RYM Oy. Se edisti rakennus- ja kiinteistöalan tutkimusta, kehitystä ja innovaatiotoimintaa tutkimusohjelmillaan. Ilari Aho oli RYM Oy:n hallituksen puheenjohtaja vuosina 2012–2016.

– Suomen Green Building Councilin näkökulmasta RYM:n ohjelmissa tehtiin merkittävää rakennusten ympäristö- ja energiatehokkuuteen sekä sisäympäristön laatuun liittyvää tutkimusta, Aho sanoo.

Malmilla huhtikuussa 2010

Kaikkien kestävään rakentamiseen liittyneiden hankkeiden ohessa oli pohdittu suomalaisen Green Building Councilin tarpeellisuutta. Pohdinnat johtivat valmisteleviin kokouksiin.

– Pöyryn **Mikko Nousiainen** soitti vuonna 2010 ja pyysi mukaan Suomen Green Building Councilin perustamiseen. Olimme Mikon kanssa tehneet jo aiemmin yhteistyötä konsulttipohjalta. Lähdin mukaan valmisteluporukkaan, jossa aktiivisina jäseninä olivat jo pidempään olleet mukana **Jouko Lahti** Kiinkosta, **Kaisa Kekki** Skanskasta, **Hannu Havanka** NCC:stä, Rakennustietosäätiö RTS:n **Christer Finne** sekä **Juha Olkinuora** Nordealta, Ilari Aho kertoo.

Valmistelukokouksista päästiin perustamiskokoukseen Kiinko ry:n toimitiloihin Helsingin Malmilla huhtikuussa 2010.

– Kaikki kannattivat Nordean Juha Olkinuoraa puheenjohtajaksi. Hän oli tunnettu kasvo alalla. Omaksi yllätyksekseni minua ehdotettiin ja kannatettiin varapuheenjohtajaksi, Aho sanoo ja toteaa, että Sitran

rooli Suomen Green Building Councilin synnylle oli aivan ratkaiseva, ja siihen Sitran **Jukka Noponen** vaikutti suuresti.

Vuonna 2012 Green Building Council Finland halusi lisätä kestävästä kehitystä ohjaavien työkalujen ja palveluiden käyttöönottoa kiinteistö- ja rakennusalan johtamisprosesseissa. Siksi käynnistettiin Sitran rahoittama Värkki-projekti, Vähähiilisen kiinteistö- ja rakennusalan ydinindikaattorit, jonka tavoite oli eko- ja energiatehokkuutta kuvaavien mittarien ja tunnuslukujen kansallinen harmonisointi.

FIGBC halusi myös tarjota jäsenilleen aiempaa enemmän mahdollisuuksia keskusteluun, oppimiseen ja verkottumiseen. Sitä varten aloitettiin kuukausittain järjestettävät Vihreä Foorumi -aamiaisseminaarit.

FIGBC:n ensimmäinen toimitusjohtaja Maija Virta siirtyi toisiin tehtäviin vuonna 2012. Hänen seuraajakseen löytyi FCG:ltä **Heli Kotilainen**.

– Heli oli oikein hyvä ja diplomaattinen henkilö rakentamaan pientä organisaatiota, Aho toteaa.

Venäjä-yhteistyö puhutti

Juha Olkinuora joutui työkiireidensä vuoksi luopumaan puheenjohtajuudesta marraskuussa 2012. Uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Ilari Aho.

Ahon mukaan hänen puheenjohtajuuttaan tukivat erittäin hyvät hallitukset: mukana oli korkeatasoisia alan ammattilaisia, jotka pitivät kestävästä kehityksen asiasta omana.

– Vuoden 2014 lopussa alkoi Krimin valtaus. Venäjälle oli juuri perustettu Green Building Council, ja he halusivat yhteistyötä Suomen kanssa. Tästä käytiin pitkiä keskusteluja hallituksessa. Sanktiot olivat voimassa, ja vaikka ne eivät koskeneet yhdistyksiä, emme voineet altistaa jäsenyrityksiämme yhteistyölle sanktioitujen venäläisyriyten kanssa.

Ilari Ahon puheenjohtajuus päättyi marraskuussa 2014. Sen jälkeen hän jatkoi Suomen Green Building Councilin kansainvälisten asioiden toimikunnan puheenjohtajana marraskuuhun 2016 ja nimitystoimikunnan puheenjohtajana kesäkuuhun 2020.

Tilaajat, käyttäjät, kansainvälisyys

Aho nostaa kaksi asiaa yli muiden Suomen GBC:n alkuvuosien saavutuksista.

– Tärkeintä oli saada kiinteistöalan tilaaja- ja käyttäjäorganisaatioita jäseniksi, Aho sanoo ja kiittää työstä ensimmäistä puheenjohtajaa Juha Olkinuoraa, joka sai toimintaan mukaan suuria kiinteistöjen käyttäjiä ja omistajia.

– Tilaajat ohjaavat alan toimintaa. Tilaajien vihreys vaikuttaa alan arvoketjun vihreyteen kaikkein eniten, vaikka tuote-, järjestelmä- ja ratkaisuteollisuus panostaakin kehittämiseen eniten, Ilari Aho toteaa.

Toinen tärkeimmistä toimista Ahon mukaan oli kansainvälinen loikka.

– Olen iloinen, että Suomen GBC päätti pienuudestaan huolimatta liittyä World Green Building Councilin jäseneksi heti toiminnan alkuvuosina, Aho sanoo. Liittymisen myötä Suomi pääsi mukaan kansainvälisiin hankkeisiin ja vaikuttamaan globaaleihin kestävästä rakentamisen standardeihin.

- Tärkeä askel oli myös rakentaa pohjoismaisten Green Building Councilien verkosto, koska kiinteistö- ja rakennusalan toimintatavat ovat Pohjoismaissa hyvin samankaltaiset. Samalla voimme yhdessä vaikuttaa World Green Building Councilin toimintaan ja linjauksiin.
- Suomen GBC:n ensimmäiset vuodet olivat oman paikan etsimistä yhteiskunnassa. Se löytyikin.

Globaali vaikuttaja kuuntelee

Suomen GBC:n toimitusjohtajana vuonna 2017 aloittanut Mikko Nousiainen soitti Ilari Aholle ja kysyi, haluaisiko tämä yrittää mukaan World Green Building Councilin hallitukseen.

- Tulin valituksi ja olin kuusi vuotta WorldGBC:n hallituksessa: kesäkuusta 2017 alkaen ensin vuosi rivijäsenenä, sitten kaksi vuotta sihteerinä, kaksi vuotta varapuheenjohtajana ja vuosi puheenjohtajana. Maksimiaika hallituksessa on kuusi vuotta, Aho kertoo.

Ahon mukaan WorldGBC:n hallituksessa keskustelut olivat erittäin antoisia ja ”EU-tasoa potenssiin kaksi”. Heti kävi selväksi, että Suomessa ja muissa Pohjoismaissa ei sittenkään ollut ainoa oikea totuus kestävän kehityksen mukaisesta rakentamisesta.

- Aivan erilaiset prioriteettialueet, liiketoiminnalliset lähtökohdat ja tekniset intressit eri puolilla maailmaa.

- WorldGBC:n jäsenmailla on isoja yhteisiä, selkeitä ylätasoon prioriteetteja. Koko maailmalle on tärkeää ilmastotyö, arvoketjun päästöt ja kiertotalous. Näiden määrittelyt ovat kuitenkin eri alueilla täysin erilaisia. WorldGBC ei voi kirjoittaa teknisiä speksejä, vaan se toimii kansainvälisen politiikan tasolla ja rakentaa rahoitusohjelmia, joilla tuetaan paikallisia panostuksia.

- Aika moni kansallinen Green Building Council ymmärsi, ettei WorldGBC:hen kannata lähettää omaa puheenjohtajaa vaan omalla markkinalla toimivia kiinteistöalan johtavia toimijoita. Niin rakennetaan poliittista vipuvartta myös paikallisesti. Sama malli on ollut hyödyksi myös meillä Suomen Green Building Councilissa; hallituksessa on ollut alan johtotason ihmisiä, jotka voivat tarvittaessa kävellä ministerien puheille.

- WorldGBC-aikana oppi tuli kuuntelemalla. Piti kuunnella, mitä kansainvälinen kiinteistösijoittaja tai kiinteistöjen käyttäjä ajattelee. Siitä sain paljon hyötyä omaan työhöni Uponorilla ja Suomen Green Building Councilin toimintaan. Mikko Nousiaisen kanssa puhuttiin aina tarvittaessa, ja kävin yhdistyksen vuosikokouksissa kertomassa kuulumisia maailmalta.

- Nuo kuusi vuotta World Green Building Councilissa olivat yksi antoisimmista jaksoista työelämässäni. Kansainvälisestä työstä minulle syntyi verkosto, jolla voin auttaa myös omaa yritystä. Suomesta pitäisi rohkeammin pyrkiä alamme kansainvälisten järjestöjen johtotehtäviin isänmaan ja oman yrityksen puolesta, Aho toteaa.

Ilari Aho vaikuttaa edelleen World Green Building Councilissa, mutta ei enää kansallisen järjestön vaan tuotevalmistajan edustajana. Aho valittiin maaliskuussa 2024 WorldGBC:n Corporate Advisory Board -neuvonantajaryhmään. Siinä on mukana tuotevalmistajia, kiinteistösijoittajia ja kiinteistöjen omistajia eri puolilta maailmaa.

- Ryhmässä on kansainvälisten firmojen vastuullisuusjohtajia, joilla ei ole päätösvaltaa WorldGBC:n suhteen, mutta jotka käyvät keskusteluja ja sparraavat WorldGBC:n johtoa, Ilari Aho kertoo.

Kestävyystavoitteita ei ole peruutettu

- Jos asiat osataan hoitaa oikein, pieni Suomi voi ottaa kokoaan isomman roolin kansainvälisellä tasolla, Ilari Aho toteaa. Siihen tarvitaan rohkeita ja osaavia ihmisiä. Sellaisia kasvaa Suomen GBC:n toimikunnissa.
- Jäsenyrityksistä pitää laittaa lahjakkuuksia toimikuntiin, joista aukeaa ovia kansainvälisiin tehtäviin.
- Eikä saa menettää toivoa maailman tilanteen vuoksi. USA:ssakin yritykset jatkavat vihreällä polulla, vaikka eivät siitä juuri nyt puhu, Ilari Aho sanoo.
- 40 vuoden päästä ei yrityksillä ole toimintaa, jos nyt ei oteta kestävyyttä vakavasti.

Teksti: Jaana Ahti-Virtanen

Lähteet: worldgbc.org, figbc.fi, rym.fi, uponor.com, aalto.fi, rt.fi, sitra.fi, ym.fi